

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Національний авіаційний університет
 Навчально-науковий Юридичний інститут
 Кафедра теорії та історії держави і права

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. ректора

Р. Хращевський

«08» 10 2015р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Проблеми теорії держави і права»

Напрямок підготовки: 6.030401 «Правознавство»
 Спеціальність: 7.03040101 «Правознавство»

Курс – 5 Семестр – 10

Аудиторні заняття – 28 Екзамен – 10 семестр
 Самостійна робота – 47
 Усього (годин/кредитів ECTS) – 75/2,5

Індекс Н-9-7.03040101/15-1.1

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Проблеми теорії держави і права»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 13.01.01 - 02-2015
		стор. 2 з 10	

Навчальну програму дисципліни «Проблеми теорії держави і права» розроблено на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № НС-9-7.03040101/15 підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» за напрямом 6.030401 «Правознавство» спеціальності 7.03040101 «Правознавство» та відповідних нормативних документів.

Навчальну програму розробив:

завідувач кафедри теорії та історії держави і права І. Бородін

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права, протокол № 15 від «29» 09 2015 р.

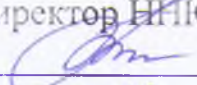
Завідувач кафедри І. Бородін

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри напрямку 6.030401 «Правознавство» (спеціальність 7.03040101 «Правознавство») - кафедри повітряного та космічного права, протокол № 10 від «30» 09 2015 р.

/ Завідувач кафедри С. Юлдашев

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового Юридичного інституту, протокол № 8 від «01» 10 2015 р.

Голова НМРР В. Вишневецький

УЗГОДЖЕНО
Директор ІНІОІ
 І. Сопілко
«12» 10 2015 р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Проблеми теорії держави і права»	Шифр документа	СМЯНАУ НП 13.01.01 - 02-2015
		стор. 3 з 10	

ЗМІСТ

	стор.
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.....	4
1.2. Мета викладання навчальної дисципліни	4
1.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни	4
1.4. Інтегровані вимоги до знань та вмінь з навчальної дисципліни.....	4
1.5. Інтегровані вимоги до знань та вмінь з навчального модуля.....	5
1.6. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни.....	6
2. Зміст навчальної дисципліни	6
2.1. Модуль №1 «Теоретичні проблеми розвитку суспільства, держави та права в сучасній Україні».....	6
3. Список рекомендованих джерел	7

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Проблеми теорії держави і права»	Шифр документа	СМЯНАУ НП 13.01.01 - 02-2015
		стор. 4 з 10	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця

Дана дисципліна є теоретичною основою сукупності знань, що формують підготовку майбутніх спеціалістів, які будуть спеціалізуватися в галузі цивільного, господарського, транспортного та кримінального права.

1.2. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є ознайомлення студентів з конкретними напрямками модернізації політичної системи суспільства в епоху глобалізації, фундаментальними правовими цінностями сучасного українського суспільства.

1.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- отримання студентами вичерпної інформації про фактори, що обумовлюють найбільш ефективну дію механізму правового регулювання, еволюційні процеси правової системи України, принципи, види, форми та механізми реалізації правової політики в Україні, динамічні процеси у праві;
- закріплення фундаментальних знань, які були набуті в курсі вивчення даної навчальної дисципліни, що стануть підґрунтям як у вивченні галузевих і прикладних навчальних юридичних дисциплін, так і у правильному розумінні приписів державно-правової практики та методики досліджень у праві;
- сприяння розвитку гнучкості юридичного мислення.

1.4. Інтегровані вимоги до знань та вмінь з навчальної дисципліни

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- сутність основних правових категорій теорії держави і права;
- еволюційні процеси правової системи України;
- принципи, види, форми та механізми реалізації правової політики в Україні;
- динамічні процеси у праві.

Вміти:

- прогнозувати зміни стану державно-правових явищ в залежності від подій, що відбуваються у суспільстві;
- пропонувати шляхи вдосконалення різних державно-правових явищ із огляду на розвиток людської цивілізації;
- самостійно формулювати та вільно висловлювати свої думки стосовно державно-правових явищ;
- знати сучасні підходи до вивчення державно-правових явищ;
- вміти повною мірою використовувати рекомендовані форми та методи навчання з метою досягнення найбільшої ефективності у пізнавальному процесі.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Проблеми теорії держави і права»	Шифр документа	СМЯНАУ НП 13.01.01 - 02-2015
		стор. 5 з 10	

1.5. Інтегровані вимоги до знань та вмій з навчального модуля

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

1.5.1. У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля №1 «Теоретичні проблеми розвитку суспільства, держави та права в сучасній Україні» студент повинен:

Знати:

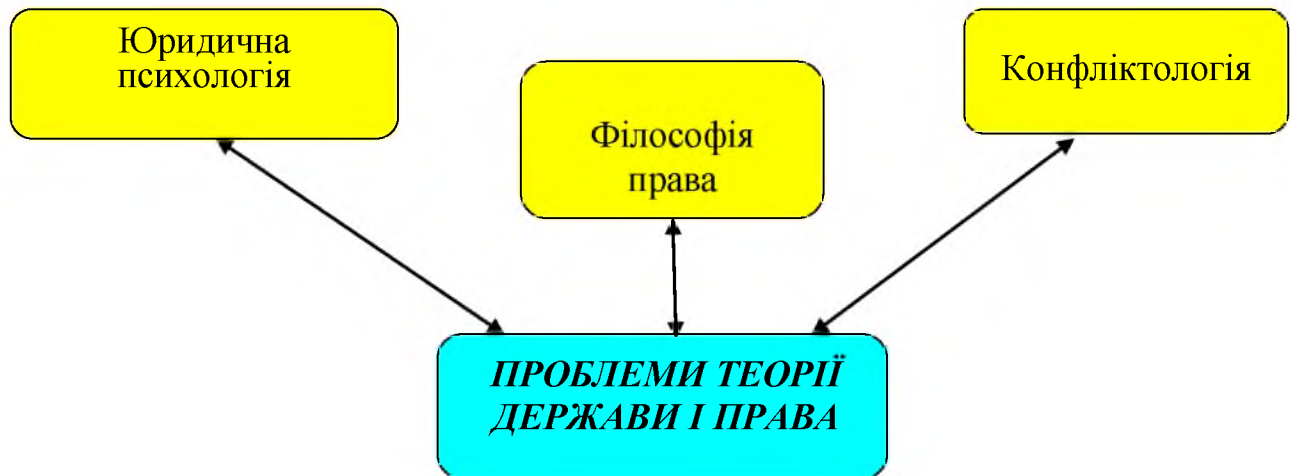
- основні сучасні підходи до розуміння держави;
- соціодинаміка державного устрою та проблеми державного суверенітету;
- функції сучасної української держави;
- механізм держави в умовах реформування;
- напрями удосконалення діяльності державного апарату;
- взаємну відповідальність особи і держави;
- соціальну правова держава: причини, умови та напрямки формування;
- держава та громадянське суспільство: аспекти співвідношення;
- соціальна цінність права, його сутність та зміст;
- систематизація та уніфікація українського законодавства: принципи та процедури;
- норми національного та міжнародного права: взаємовплив та взаємозалежність;
- характеристику складових елементів механізму правового регулювання;
- особливості механізму процесуального регулювання;
- юридичну діяльність, юридичний процес та юридична справа.

Вміти:

- використовувати загальнотеоретичні знання як методологічні у процесі вивчення галузевих та інших юридичних наук;
- володіти термінологією, користуватися понятійним апаратом юриспруденції, загальнонауковою і правничою методологією;
- складати цілісне уявлення про сучасне національне право і оцінювати корінні проблеми його теорії і практики;
- правильно тлумачити положення національних нормативно-правових актів;
- юридично правильно кваліфікувати відповідні факти і обставини, аналізувати правотворчу та правозастосовну національну та міжнародну практику;
- давати адекватну оцінку поточним політичним подіям у світі міжнародного права.

1.6. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Теоретичні проблеми розвитку суспільства, держави та права в сучасній Україні».

Тема 2.1.1. Держава і право в системі соціальної регуляції.

Поняття влади. Співвідношення політичної та державної влади. Поняття і ознаки держави. Сутність держави. Суверенітет держави і його співвідношення з суверенітетом народу. Наукові концепції держави. Соціальна правова держава. Громадянське суспільство. Вчення про право. Правова свідомість і правова культура.

Тема 2.1.2. Правові системи сучасності та правова система в Україні.

Множинність правових систем. Постійні та перемінні елементи права. Об'єднання правових систем в сім'ї. Сім'я загального права (англосаксонська система права). Мусульманське, індуське, іудейське право. Романо-германська (континентальна) система права. Відродження ідеї права. Право – модель соціальної організації. Престиж римського права. Пандектне право. Повернення до ідеї права. Структура права – право публічне і право приватне, галузі права. Поняття норми права. Джерела права. Закон. Кодифікація.

Тема 2.1.3. Конституціоналізм в Україні.

Історія розвитку та становлення конституціоналізму в країнах розвинутої демократії. Соціально-правові передумови сучасного конституціоналізму. Зміст політико – правової системи конституціоналізму. Зміст конституційної реформи в Україні. Принцип конституційного принципу поділу влад.

Тема 2.1.4. Держава і громадянське суспільство в Україні.

Історичні передумови формування наукової думки щодо особливостей і розвитку громадянського суспільства. Дослідження проблем громадянського суспільства Н. Макіавеллі, Г. Гроцієм, Т. Гоббсом, Б. Спінозою, Дж. Локком, Ж-Ж. Руссо, І. Кантом, Й. Фіхтем, Г. Гегелем. Суспільство і держава.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Проблеми теорії держави і права»	Шифр документа	СМЯНАУ НП 13.01.01 - 02-2015
		стор. 7 з 10	

Народовладдя в Україні та інших країнах Західної Європи. Формування інститутів демократії в Україні.

Тема 2.1.5. Права та свободи людини і громадянина.

Історія ідей про права людей в різних країнах світу. Міжнародні стандарти та вимоги щодо прав та свобод людини і громадянина. Система конституційних прав та свобод людини і громадянина в Україні. Система гарантій прав та свобод людини і громадянина. Механізм забезпечення прав та свобод людини і громадянина в Україні.

Тема 2.1.6. Адміністративна та судова реформа в Україні.

Причини та підстави адміністративної та конституційної реформ в Україні. Зміст та напрямки адміністративної і судової реформ. Адміністративно-територіальна реформа (характеристика сучасного адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування в Україні, організація територіального устрою, розподіл повноважень між органами виконавчої влади та місцевого самоврядування). Загальні засади реформування адміністративного права України. Предмет адміністративного права, напрямки розвитку українського адміністративного права, систематизація законодавства. Система судів України, повноваження судів загальної юрисдикції, порядок формування суддівського корпусу України.

Тема 2.1.7. Місцеве самоврядування в Україні.

Поняття місцевого самоврядування. Співвідношення громадянського суспільства і місцевого самоврядування. Юридична наука про місцеве самоврядування. Міжнародно-правові аспекти місцевого самоврядування. Особливості системи місцевого самоврядування в Україні. Функції і повноваження місцевого самоврядування в Україні. Форми і методи роботи самоврядних структур. Служба в органах місцевого самоврядування.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Конституція України. - К., Атіка, 1996. - 30 с.

3.1.2. Власов Ю.Л. Проблеми тлумачення норм права: Монографія. - К.: Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАНУ, 2001. - 180 с.

3.1.3. Колодій А.М. Принципи права України: Монографія. - К.: Юрінком Інтер, 1998. - 208 с.

3.1.4. Оніщенко Н.М. Правова система: проблеми теорії: Монографія. - К.: Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАНУ, 2002. - 352 с.

3.1.5. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. - Харків: Консул, 2001. - 656 с.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. Алексеев С.С. Восхождение к праву, поиски и решения. - М.: Гуд. Норма. - 752 с.

3.2.2. Гомеров И.Н. Государство и государственная власть: предпосылки, особенности, структура. - М.: ООО изд. ЮКЗА, 2002. - 832 с.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Проблеми теорії держави і права»	Шифр документа	СМЯНАУ НП 13.01.01 - 02-2015
		стор. 8 з 10	

3.2.3. Жан-Луи Бержель. Общая теория права. / Пер. с фран. - М.: ИНФРА-М. - 576 с.

3.2.4. Керимов Д.А. Методология права (предмет, функции, проблемы философии права). 2-е изд. - М.: Аванта, 2001. - 560 с.

3.2.5. Певцова Е.А., Манихин О.В., Важенин А.Г., Шелест Е.А. Государство и право: теория, история, современность: Учебно - метод, пособие. - Ростов - на - Дону: Феникс, 2001. - 448 с.

3.2.6. Соколов А.Н. Правовое государство: от идеи до ее материализации. - Калининград: Янтарный сказ, 2002. - 456 с.

3.2.7. Харитонов О.І, Харитонов Є.О. Порівняльне право Європи: основи порівняльного правознавства, європейські традиції. - Х.: Одісей. 2002. - 592 с.

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла	Дата внесення зміни	Дата введення
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				